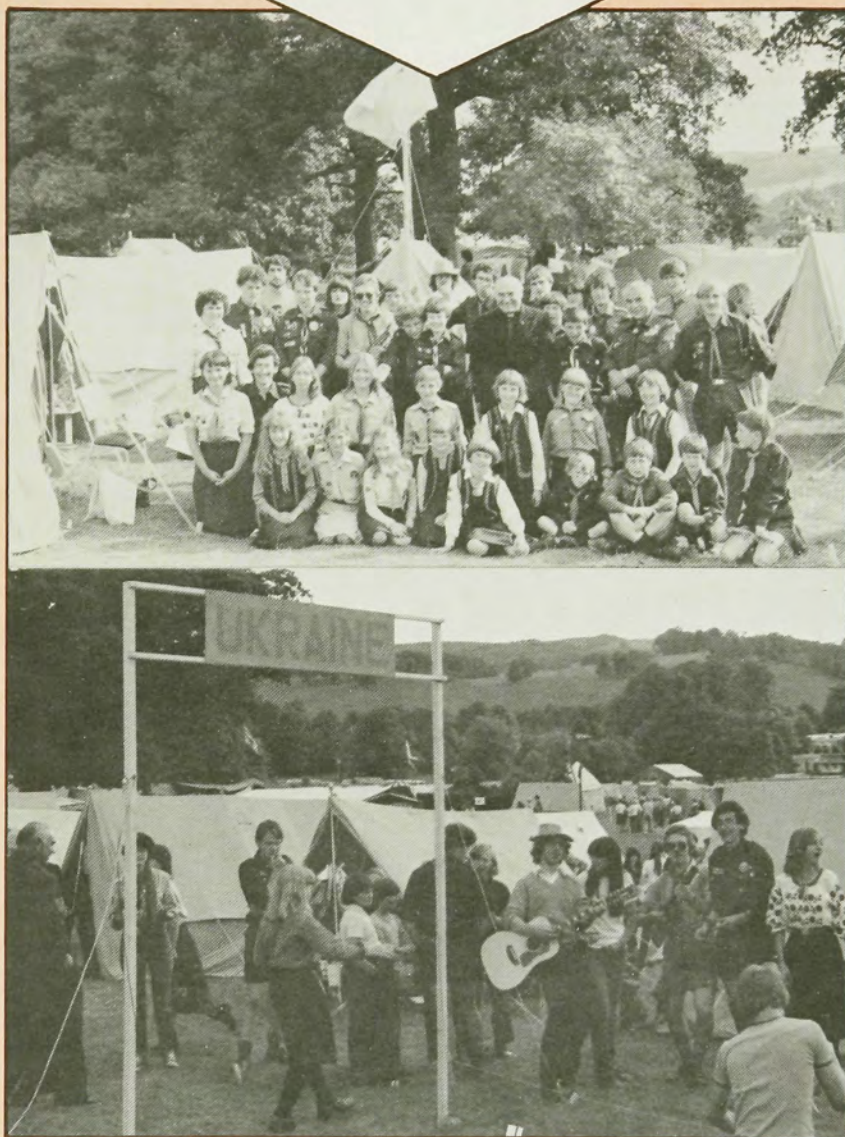

ЮНАК

жовтень ♦ october

1980

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ "ЮНАКА"

ГПБулава, шукаючи способів покращання методи збирання передплат, зобов'язала КП Старшини через пл. осередки допомогти пл. видавництву збирати передплати гуртово й надсилати їх напочатку березня до Адміністрації. Пресові референти у пл. осередках виготовляють списки своїх членів з їх адресами й, згідно з зібраними передплатами, висилає їх до Адміністрації. На основі цих списків Адміністрація висилає журнали. Тому просимо Вас перевірити в станицях списки й вплачувати передплати **тільки до станиць**. Нашим обов'язком повинно бути, щоб **кожний** подбав про **своєчасну** **вплату**. Тим улегшимо працю пресовим

референтам у станицях, піднесемо рівень нашої пл. готовости й дамо змогу пл. видавництву існувати.

Передплатники, які не є членами пл. станиць, пересилають передплати кожного року **не пізніше 15 березня** безпосередньо до видавництва.

Пл. видавництво вдячне за щедрі датки на пресфонд і просить не забувати про них у майбутньому. Від кожного з нас залежить доля пл. преси, її існування і ріст. Хай же кожний причиниться до росту журналів, бо це наше спільне добро.

Адміністрація

УВАГА! УВАГА!

Усіх тих, що надсилають до "Юнака", "Готуйсь" і "Пл. Шлях" будьякі інформації та світлинки чи дописи, дуже просимо подати повне ім'я та прізвище особи, що до неї стосується дана інформація, куріншу приналежність, місце замешкання, дату, коли дана подія заіснувала тощо. Світлинки просимо завжди підписати на звороті чи іншим способом зазначити до кого і чого вона відноситься.

Посилаючи світлинки для поміщення, вибирайте чорно-білі та ті з кольорових, які мають чіткі контрасти.

Редакція

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити "добре діло" і перешліть дарункову передплату

для зразкових, але незаможних юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ** та
- **приймає ОЩАДНОСТІ**.
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластунки і Пластунки в Торонті!

**СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

Від 1 січня 1979 р. річна передплата "Юнака" коштує: США і Канада — \$10.00;
Австралія — рівновартість 10.00 амер. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина
3.00 ам. дол.; Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків;
Італія — 2,000 лірів. Велика Британія — 2.00 фунти

Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ YUNAK MAGAZINE 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Avenue, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

SECOND CLASS REGISTRATION NUMBER 2185

Printed by KIEV PRINTERS LTD. — 2466 Dundas Street West, Toronto, Ontario, Canada M6P 1W7

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

ЗМІСТ

- 2 Будьмо активними в акції допомоги політичним в'язням Подруга Гребля
- 3 Ненаписані листи І. Світличний
- Листуймося з українськими політичними в'язнями **
- 4 Сучасні визначні українці: Павло Плішка О. Кузьмович
- 5 Лісові троянди В. П-я
- Байка — Кроти і Жаба М. Ксеняк
- 6 Спорт: Олімпіада Української Вільної Молоді в Аргентині К. Собенко
- 7 Адя Роговська — гетьманською вірлицею **
- 8 Вітаємо ОДУМ! О. Кузьмович
- 9 Про "Пік 80" М. Попович
- 10 До нас пишуть — Наші читачі з Австралії
- відповідають на статті Петра Вериги Л. Ільків
- Т-во "Відродження"
- 12 А що ви на це? П. Поліщук
- 13 Треба нам знати: Випадок чи плян?
- Цікаві історичні записи у Софійському соборі
- 14 Привіти з таборів для "Юнака" **
- 17 Урядове оголошення
- 18 Молоде перо: Що це культура? Ю. Мізюк
- У школі Г. Матушевська
- 19 Україна — яка вона? Т. Калимон
- Символіка поезії Олександра Олеся М. Джулинська
- 20 Іван Франко — сучасник Х. Юрчун
- 21 Двобій у космосі В. Вовк
- 22 Сучасна "Колізія світів" О. Стасюк
- 23 "Гей у лузі" (пісня) В. Симоненко
- Я. Ласовський
- 24 Що читати? "Камінні ступені", "Папуа — Нова Гвінея" і "У царстві коралів" О. Кузьмович
- 25 Вже час вивчати колядки і щедрівки
- 26 Пластунам на вухо: Квіти на різдвяний ярмарок Подруга Оля
- 27 Список датків на пресфонд і Замість квітів на могили. Оголошення

● На обкладинці: Фото з "Пік 80" підтабір Пласту. Брама — вхід до сектора підтаборів, в якому був і підтабір Пласту. В таборі дозволя.

● Ілюстратори цього числа: пл. сен. Дарія Даревич, Яків Гніздовський, ст. пл. Люба Мазяр.

Редагує колегія
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:
ст. пл. Роман Ващун
пл. юн. Андрій Винницький
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
ст. пл. гетьман. сноб Всеволод Онишневич
пл. сен. Олександра Юзенів
пл. сен. Дора Горбачевська
пл. сен. Юрій Данилів

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЮНАК

ЖОВТЕНЬ 1980

Ч. 10 (203) РІК XVIII

Інтернаціональне: стандартно-серійне число,

0044-1384

**Будьмо активними в акції допомоги
політичним в'язням**

У тайзі, в краю глухому та дрімучому,
Зони смерті, та болота, та дроти...
Тільки й свята того — пошта, та чому, чому
Не доходять ненаписані листи?

Іван Світличний

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Ви мало знаєте про те, як страждають наші політичні в'язні в концтаборах, в тюрмах, на засланнях, бож тільки деколи чуєте про них — на національних святкуваннях, на сходинах, чи в розмовах із старшими. Про них багато можете прочитати в пресі. Та чи багато з вас читає українську пресу?..

А знати про їх долю й допомагати їм — це і ваш обов'язок, вас — майбутніх провідників народу.

Прочитавши поезію Івана Світличного в вересневому числі "Юнака", Марта дивувалася:

— Як це можливо, щоб українці не писали до всіх арештованих? Це страшно! Треба щось зробити!

— Треба! — відповідаю. — І то не тільки одиницям, що мають відкрите серце, що співчутливі, що цікавляться долею в'язнів. Це повинна бути загальна акція серед юнацтва. Ти, Марто, починай. Припилюй своїх хоч би двох товаришок, щоб і вони написали.

— А кому найперше? Як в інший спосіб їм допомагати? — нетерпеливилася Марта.

— Усі вони повинні бути найперші у нас. Їх, відомих нам, близько сто тридцять. Комісія Прав Людини при СКВУ подала їх список (але він неповний!) з даними про них і адресами. Деякі з них уже перебули свої тюрми і концтабори, відбувають заслання в Сибіру, деякі прибули до США, деякі арештовані вдруге, бо підписують протести, пристають до Гельсінкської Групи Оборони Прав Людини. Вони молоді, освічені, талановиті, мають родини (а їх також переслідують!) і їх така велика жертва для добра народу й людства не спинає, бо в їхніх серцях і думках живі ідеали. Вони не на словах

патріоти, яких багато серед нас, але в дії. Тому й наш патріотизм хоч у малій краплині, порівняно до їхнього, хай буде в дії, а не тільки у словах.

— Добре! Я буду про це говорити в гуртку, на курінній раді, з товаришками приватно, з татом і мамою! Боже! Які ми тут безсердечні, самолюбні! — бідкалася Марта. — А що, крім писання листів, можна ще робити для них? — виймаючи записник, запитала юначка.

— Найперше багато зробіть тим, що познайомитеся самі й спопуляризуєте матеріали про політв'язнів серед загалу юнацтва. Матеріалів дуже багато. А історія життя й арештів усіх їх — це чудова виховна лектура. Читаючи її, ви пізнаєте багатство духа виняткових людей, їх характери, їх небуденну жертвовність, поведінку, вияви відваги, дружби, гуманності й неймовірної сили любови.

Друге, що можна і треба робити — це писати листи головному прокуророві СРСР з запитанням про стан здоров'я і рід звинувачень одного чи більше зааретованих. (Адреса внизу*).

Третій рід допомоги: збирати пожертви на Комітет оборони радянських політв'язнів, на Комітет Оборони Прав Людини при СКВУ, бо вони ведуть широкі акції не тільки серед українців, але й серед інших національностей, зокрема серед народів, з якими ми співжимо, популяризуючи справу допомоги в'язням зокрема серед науковців, політиків, членів уряду окремих держав.

— Подруго, може б ми створили в нашій станиці також таку нашу юнацьку комісію допомоги арештованим?

— Це було б справді доказом активного патріотизму пластового юнацтва. "Юнак" завжди готовий допомагати усім — адресами, матеріалами, порадами, усім, а редакція і все громадянство радітиме. Боже, як же радітиме вами — молодію зміною, що переймає на себе обов'язки супроти Батьківщини. Буде мова про акцію допомоги в дальших гутірках. Скоб!

Подруга Гребля

*) А. А. Rudenko, Prokuratura SSSR,
ul. Pushkinskaja 15a, Moscow, USSR.

НЕНАПИСАНІ ЛИСТИ

У тайзі, в краю глухому та
дрімугому,
Зони смерти, та болота, та дроти...
Тільки й свята того — пошта, та
гому, гому
Не доходять **НЕНАПИСАНІ**
ЛИСТИ?
Ми зекаєм їх, як Бога, як
Великодню,
Тільки хто їм білий світ
занапастив! —
Мов пташата недосиджені, мов
викидні,
Гинуть, світу не побазивши листи.
Гей ви, друзі-побратими, нерозлий-
вода!
Ти, громадо, ніби пень, глухоніма!
Що за напасті у вас, як там
злигода,
Що для нас у вас і слова вже
нема?
А було ж їх, доброзигливих
добродіїв! —
Мед із уст і, хог до рани, добряки.
Тільки гримнуло з ясного неба — й
годі їм,
Посмикнуло велемовні язики.
Поховалися по шатрах душі заягі,
На устах у них розкаєння пезать.
І сидять, на білий світ не
вилізаючи,
І мовжать великомовно, і мовжать...

А над нами, а над нами птахи
вирію
розкурликалися, Господи прости!
Дурять дурнів нас надією і вірою.
Не приходять **НЕНАПИСАНІ**
ЛИСТИ!

ЛИСТУЙМОСЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ПОЛІТИЧНИМИ В'ЯЗНЯМИ

У "Юнаку" за липень-серпень ми подали вам інформації ст. пл. Одарки Турченко, як писати листи до наших політичних в'язнів у Радянському Союзі. При тому були чотири актуальні адреси: Юрія Шухевича, Ірини Сенік, Миколи Руденка і о. Василя Романюка.

Цим разом подаємо адреси інших в'язнів та глибоко віримо, що пластове юнацтво їх усі використає, зокрема у передсвяточний час, щоб післати привітання.

1. Світличний Іван Олексійович,
СССР

659701, Горно-Алтайская автономная обл.
Майма 1, Почта до востребования.

2. Горбаль Микола

УРСР, СССР

ВТК

пос. Ольшанськ, Миколаївського р-ну
Миколаївська обл.

3. Гель Іван, Лук'яненко Левко,

Красівський Зіновій
СССР

618263, Пермская обл. Чусовской р-н
пос. Кучино, учр. ВС-389/36

З-за кордону писати на таку адресу:
СССР, Москва п/я 5110/І-ВС

Лук'яненко Левко

Красівський Зіновій

Гель Іван

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Павло Плішка

— “Чи ви бачили постановку опери “Дон Карлос” на телевізії? Чи завважили, що Плішка христився трьома пальцями, так як ми?” — захоплено питали мене наші читачі з Америки.

Справді, цей дрібний інцидент, який можна було завважити лише на телевізійному екрані, а не з далеких рядів метрополітальної опери в Нью-Йорку, наповнив зворушенням усіх українців, що пильно сліdkували за співом і грою свого славного земляка.

О П Е Р А

Павло Плішка, широко відомий соліст Метрополітан опери, щойно у 1976 році нав'язав тісні, дружні зв'язки з українською громадою, хоча свого українського походження ніколи не цурався. Властиво українська спільнота в США “відкрила” свого земляка саме тому, що він сам у інтерв'ю в одному з нью-йоркських щоденників розповідав про свою українську родину та своє походження.

Діди Плішки приїхали з Галичини в 1910 році і поселилися, як більшість тоді заробіткової еміграції, у Пенсільванії. Батьки його, як і він з родиною живуть тепер у стеїті Нью-Джерзі. Павло Плішка одружений та має трьох молодих синів, з яких найстарший, також на ім'я Павло, іде слідами батька, і в останньому році ми слухали його гарного співу на концерті молодих українських талантів у Нью-Йорку.

Сам Павло Плішка розпочав свою співочу кар'єру, маючи 17 років, коли на його надійному голосі-басі пізнався директор Ліричної опери в місті Петерсон. Цей директор став акомпаніатором та учителем співу Плішки через довгі роки, коли голос співака щораз сильніше розвивався.

У 1967 році Павло Плішка вперше співав у Метрополітальній опері в Нью-Йорку, а як

знаємо, цей факт відкриває кожному співакові двері у цілий музичний світ. Не диво, отже, що після того Плішка співав уже досі в понад 30 операх, у тому в опері в Парижі, Зальцбургу та у славній італійській опері Ля Скаля.

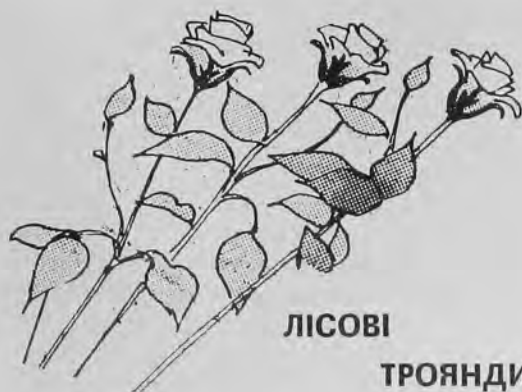
Останні три роки наш славний співак, крім щораз поважніших сольових виступів у Метрополітальній опері, постійно бере участь в українських імпрезах у Нью-Йорку, Нью-Джерзі, Торонті, на українських фестивалях і на концертах з приводу національних роковин, співаючи крім оперових арій також відомі українські пісні, які викликають ентузіазм наших слухачів. Він теж випустив в останньому році свою першу платівку з дванадцятьма українськими піснями, між ними прегарно виконані “Ой Дніпре” і “Гетьмани”, обидві з музикою М. Лисенка до слів Т. Шевченка.

Звичайно гострі музичні критики в Нью-Йорку оцінюють голос і гру Павла Плішки дуже високо — тож перед нашим співаком найближчі роки — це буде вершок кар'єри. Але таки найбільше радіємо всі, що це українець здобув таку широку славу у найкращих операх світу і що він не соромиться бути “одним з нас”.

О. Кузьмович

ТЕАТР

ЛІСОВІ ТРОЯНДИ

Заходило сонце. Блакить починала губити красу, танучи в легенькому попелястому тумані. Неспіле жито тихо перешіптувалося з некошеною травою. Маки, волошки, маргаритки хилили голівки, готуючись до сну. Тільки сварливі жаби та невгамовані коники порушували цю прозору тишу.

З автоматом на плечі я йшов по нові вістки.

Коли стежина привела мене до старого каменя, я побачив дівчину з довгими косами, струнку і гарну, мов підсніжник ранньої весни. Це була красуня гір, чарівниця полонин. Це була верховинка. Це була ти...

У руці тримала розквітлу гілочку шипшини.

— Чи любите лісові троянди? — спитала мене.

— І троянди, і волошки! — відповів я на кличку.

Ти подивилася на мене очима-волошками і, посміхнувшись, передала синій папірець. Я хутко сховав його, і ми пішли до водоспаду.

Шумів-ревів водоспад, намагаючись глушити мову наших сердець.

Білі, спінені води котилися з гори. Кувала зозуля.

— Проведіть мене до Великої поляни, — попросила ти.

— Хіба самій боязко?

— Не боязко, та вдвох веселіше...

Ми йшли плаєм на схід. Плай то вів круто вгору, то спускався вділ. Нарешті він вибіг на поляну. Звідти виднілося село, над яким уже кружляв вечірний димок... За потічком косар гострив косу. Ми стояли поруч, і нам здавалось, що то якесь інше, далеке життя, де ковальський молот з дзвоном кував нам долю.

Коли в горах потягло прохолодою, ми розлучилися з тобою. Ти пішла на схід, а я лишився в горах. В сутінках я бачив твою постать, яка віддалялася...

Давно стих гуркіт війни.

Але як тільки примружую очі й пригадую далекі роки, ти завжди стоїш переді мною з в'язочкою лісових троянд. Ти зупиняєш синій погляд на тому селі, де ковалі кували наше щастя...

В. П-я

Микола Ксеняк

БАЙКА

КРОТИ І ЖАБА

Біля лісу якимось раптом запанувала оглушлива тиша. Кроти мовчки сидять та й уважно слухають розповідь Жаби. Жаба маєстатично сидить на пеньку й дає пропозиції на нові методи риття дір у землі. Після лекції Жаби ліс знову ожив: бурхливі оплески залунали.

— Я щиро дякую за повчальні слова, — озвався головуючий Кріт, — однак хай Жаба на мене не сердиться, але я не все з її теорії зрозумів. Може б ти нам, сестро, нові методи риття дір наочно показала?

Залунали оплески задоволення.

Жаба нерухомо сидить, мовчить, блідне і вмливає...

Може хтось запротестує:

“Та це тема стародавня!”

Що ти зробиш... Кожний знає:

І сьогодні актуальна.

ОЛІМПІЯДА УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ МОЛОДІ В АРГЕНТИНІ

Від неділі 20 липня до неділі 3 серпня 1980 р. відбувалася в Аргентині на оселі "Веселка" Олімпіада Української Вільної Молоді, в якій взяли участь члени молодечих організацій та дружина Семінаристів.

Під час відкриття Олімпіади. Хорунжі молодіжних організацій стоять з прапорами. З-заду видно Аргентинську Військову Оркестру. Фото: Н. Собенно

Трьох з-поміж наймолодших змагунів запалюють "Вічний Огонь". Фото: Карл Собенно

Понад 200 молодих змагунів і змагунків взяло участь у цих змаганнях, які розпочалися святочною церемонією відкриття. На спортову площу вмаршували змагуни, а за ними

прапори поодиноких організацій та національні прапори український і аргентинський. Також внесено окремий прапор Вільної Олімпіади. Під звуки військової оркестри дуже численно зібрані присутні відспівали аргентинський і український гимни, а відтак три наймолодші змагуни запалили Вічний Вогонь. Після того проведено святочне запряження учасників Олімпіади, що його провів головний координатор відкриття ст. пл. Юрій Федішин. Ось слова того запряження:

"Обіцяю, що:

- буду змагатися чесно і справедливо,
- буду ставитися до інших змагунів, як до братів по крові,
- рішення суддів будуть для мене обов'язкові, а правильник Олімпіади законом".

Запряженню слідували короткі промо-ви: від Центральної Репрезентації — В. Котульський, голова "Просвіти" і Оселі "Веселка" — В. Кошук та на закінчення в імені молодечих організацій голова Комітету Олімпіади — ст. пл. Андрій Шаварняк.

Слідувала дефіляда всіх змагунів, а відтак на Площі Героїв Польова Служба Божа, яку відслужив о. Юрій Мельничин.

По Службі Божій українська молодь віддала честь героям, що склали свої голови за волю України, як теж тим, що не вагалися віддати життя в обороні цієї волелюбної землі Сан Мартіна проти комуністичного панування.

Пластова дружина — учасники Олімпійських ігор. Зліва спереду сидять впорядники: ст. пл. Роман Данилишин,

ст. пл. Юрій Федішин,
ст. пл. Роман Назаренко
і ст. пл. Роман Селянський.
Фото: Н. Собенно.

Все це доказ, що наша молодь переймає мрії батьків та що її ідеалом є вільна, незалежна, соборна Українська Держава.

Олімпійський прапор тримає юначка Христя Мороз. Фото К. Собенко

Метою "Олімпіади" в Аргентині було за-протестувати проти тої Олімпіади в Москві, в якій українські спортсмені не могли виступати під власними прапорами, а їхні осяги пішли на користь Советського Союзу. Олімпіада Української Вільної Молоді в Аргентині — це ще один із засобів, якими можемо демаскувати ворога.

ст. пл. Карл Собенко

АДЯ РОГОВСЬКА — ГЕТЬМАНСЬКОЮ ВІРЛИЦЕЮ

У неділю 9-го березня ц. р. в часі Святкового апелю Пластової Станиці в Нью-Йорку з приводу 30-річчя смерті ген.-хор. УПА сл. п. пл. сен. Тараса Чупринки — Романа Шухевича, відбулося урочисте іменування другої гетьманської вірлиці на терені Нью-Йорку пл. вірл. Аді Роговської, членки 30-го Куреня УПЮ-он ім. Софії Галечко.

Іменування провів в заступстві Начального Пластуна, голова Головної Пластової Булави пл. сен. Любомир Романків в асисті Крайової Комендантки Пластунки у США пл. сен. Ірини Куровицької. Серед пластунів і пластунки, що були присутні на тому святі, стояли також зворушені до краю батьки Аді, О. і В. Роговські.

Адя, добре відома серед пластового юнацтва в Нью-Йорку із своєї завзятої пластової діяльності, участі у всіх пластових імпрезах, таборах і зустрічах, як теж як курінна 30-го куреня УПЮ-он.

Але найкраще віддаймо їй голос, хай вона сама про свою пластову діяльність скаже:

"Мені часом тяжко пригадати час, коли я не належала до Пласту. Хоча знаю, що як мала шість років вступила до роя "Лісові Дзвіночки" в 8-ому Гнізді новачок в

Нью-Йорку, часто бачу знімки, на яких знаходжу себе, заховану за старою сестрою чи братом, на пластових таборах і маснарадах.

Пам'ятаю, що я не могла дочекатися, коли сама поїду на пластовий табір. Мої новацькі табори "В гостині Лісової Мавки" і "Гірський голос" захопили мене пластовим життям в природі і тяжко мені було їхати з табору додому.

В 1972 році я брала участь, ще як новачка, в ЮМПЗ. Я не могла повірити, що може бути аж так багато українських пластунів у світі і ще з такими різними хустинами на шії.

Восени того самого року я перейшла з новацтва до 30-го Куреня УПЮ-он ім. Софії Галечко. В юнацтві мене чекали ще цікавіші переживання, ніж в новацтві. Юнацькі табори, хоч тяжчі, познайомили мене з життям у природі.

"Орликів", Свята Юрія мені дуже подобалися. На них були змагання, ватри, пісні, учасниками їх були пластуни й пластунки з різних околиць.

Від першого року в юнацтві до останнього я була в курінному проводі. Недавно, коли я була курінною в не-присутності хорунжих, я мусіла держати прапор. Стоячи в часі апелю мені пригадался день, коли я перший раз тримала як хорунжа прапор. Так тремтіли мені тоді руки!

Влітку 1978 року я поїхала до Канади на МПЗ і цієї зустрічі я ніколи не забуду. Мандрювання через Снеласті Гори з ведмедами у лісах мене справді навчило, що "життя не жартує, не казки".

Думаю тепер продовжувати працю в Пласті як старша пластунка і я вірю, що Пласт ніколи не перестане мене цікавити".

Жовтень — Місяць Книжки

Відзнана ОДУМ

Пропам'ятні марки ОДУМ-у, видані з нагоди 25-річчя

Вітаємо ОДУМ!

Вліті цього року Об'єднанню Демократичної Української Молоді, нашій братній молодечій організації, сповнилося тридцять років життя. З того приводу ми не лише сердечно її вітаємо і бажаємо дальшого розвитку та успіхів, але хочемо познайомити наших читачів коротко з історією та діяльністю цієї української молодечої організації.

Духовим батьком і основником ОДУМ-у є відомий письменник, автор добре знаної нашої молоді повісти "Тигролови" — Іван Багряний, а організація призначена перш усього для дітей і внуків українських емігрантів з центральних областей України. Патроном ОДУМ-у є Апостол Андрій Первозванний, а молодь та її діяльність тісно пов'язана з Українською Православною Церквою.

Від 1950 р. організація розрослася на всі поселення українців в Америці, Європі та Австралії. Хоча числом ОДУМ менший, ніж Пласт чи СУМ, його діяльність подібна, а цілі ті самі — збереження в нашої молоді української ідентичності. Як в інших молодечих українських організаціях, це відбувається через спільні щотижневі зайняття, сходини і літні табори чи курси. Члени ОДУМ-у багато часу посвячують плеканню культури в таких ділянках: народні танки, гра на бандурі і спів. Деякі з тих мистецьких груп широко відомі серед української громади в США і Канаді, як напр. хор "Молода Україна", танцювальна група "Веснянка" з Торонто чи ансамбль бандуристів у Чикаго. Зокрема гра на бандурі дуже

Збірка на оселі "Україна" для піднесення прапорів
(Знімка з журналу "Форум" ч. 3/80)

популярна серед частин ОДУМ-у в різних містах. На двох власних оселях — "Київ" біля "Союзівки" в США і "Україна" біля Лондону в Канаді — відбуваються щорічно літні табори для дітей і молоді, як теж курси-табори саме гри на бандурі.

ОДУМ видає місячник п. н. "Молода Україна" в Торонто, Канада, а крім того має свою сторінку в журналі "Українські Вісті" та може похвалитися двома радієвими програмами в Торонті і Чикаго.

Відзнакою ОДУМ-у є три колоски пшениці, вплетені в тризуб, а одностроєм піскової барви сорочка з гранатовою краваткою і такої ж барви спідничкою чи штанами.

Moloda Ukraina, monthly magazine of
ODUM, published in Toronto

Обкладинка "Молодої України"

Раз у рік відбувається з'їзд ОДУМ-у на перемінні в Канаді та США для обговорення всіх актуальних виховних справ. Особливо великий Загальний З'їзд відбувся в Українському Пантеоні — Бавнд Бруку в США вліті цього року, для святочного відзначення 30-ліття.

На ньому, м. і., обрано головою ОДУМ-у в США Аркадія Шевченка. Головою Центрального Комітету ОДУМ-у є тепер мгр. Віктор Педенко, а головою ОДУМ-у в Канаді О. Харченко.

Український Пласт плекає дружні зв'язки з провідниками і членами ОДУМ-у при різних нагодах. Здається, вперше виступали ми спільно на відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні ще в 1964 році, а відтак не один вже раз ми разом маршували, співали і демонстрували на загальноукраїнських святкуваннях.

Ми сподіємося, що ця співпраця буде далі продовжуватися, а то й зміцниться в найближчих роках.

Ольга Кузьмович
редакторка "Юнака"

Якщо бажаєте допомогти
"ЮНАКОВІ",
складіть свій даток
НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"!

Про „Пік 80”

12 років тому округа Великобританії Дербішаєр влаштувала великий скавтський табір під назвою "Ремборе", який добре вдавня і на якому, поруч із скавтами британцями, були також литовці. Шість років пізніше виникла думка зробити на тому місці міжнародний табір, який названо "Пік 74". У тому таборі ми — українські пластуни — взяли зорганізовану участь як окрема нація з нашим національним прапором на головному майдані. Нас було тоді 14 учасників і ми мали величезний успіх. (Про цей табір та участь пластунів у ньому під проводом пл. сен. М. Поповича ми писали в числі 3/75 "Юнака".)

"Пік 80" підготовлявся три роки і в ньому взяло участь 5 тисяч британських скавток і скавтів та поперх 1500 інших національностей з 30 країн світу, в тому і українців. Українська група мала 15 осіб (трьох у проводі, шість юнаків і шість юначок). На майдані повіяє наш національний прапор (біля американського), а другий на власному невеличкому підтаборі, одному із десяти підтаборів. Коли "Пік 74" був призначений для дівчат та хлопців, і це була перша така спроба в британському скавтингу, то все ж були тоді окремі підтабори для дівчат, а окремі для хлопців і лише українська група таборувала на одній площі, хоча пластуни віддалено від пластунок. Цим разом таборування зовсім "мішане", то значить, що таборують разом хлопці з дівчатами у підтаборах, хоча кожна групка має свій обмежений терен. Це викликавало часто хаос, бо британці таборовики досить молоді. Зате організація цілого табору знаменита.

Князь Девоншайр вітає таборовинів на "Пік 80".

Брама — вхід до сектора підтаборів на "ПІК 80", в якому був і пластовий табір.

Українська група мала великий успіх. В українському таборі були на відвідинах "Чіф Скавт" і "Чіф Комішонер" та інші провідники скавтіну. Українські пластуни брали участь у змаганнях міжнародного варення і виступах на ватрах. Приїздив також пластово-сумівський ансамбль з Дарби з показами танців.

Вид на табори "ПІК 80"

Українська група дуже популярна, має багато зв'язків та її визнають як "гостей з-за моря". Тут ця мала група репрезентує цілий Пласт у діаспорі і український народ у краю.

Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Avenue, N.Y. 10003
Tel.: 212-473-7310

**СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ
НАЙКОРИСНІШЕ
У ФЕДЕРАЛЬНІЙ КРЕДИТОВІЙ
НООПЕРАТИВІ "САМОПОМІЧ"
в НЬЮ-ЙОРКУ**

Вид на табори "ПІК 80" (одна з брам)

Для кращої пропаганди українська група привезла зі собою гарно виконану пояснювальну брошуру англійською мовою з пластовою відзнакою на обгортці та гарними знімками з пластових таборів на "Верховині".

Скоб!

пл. сен. М. Попович, провідник групи

Фото: пл. скоб Микола Біланюк

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуги українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.

ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto, Ont.
M6S 1N9, Canada
Telephone: 762-8751

- Продаємо "МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК", ціна \$6.00 з додатком коштів пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і кошти пересилки.

До нас пишуть...

Наші читачі з Австралії відповідають

на статті Петра Вериги

Дорогі Друзі!

Я пластунка з Австралії і хочу відповісти нашому "критикові" — другові пластунові Петрові Веризі на тему занепаду моралі в Пласті. Хочу в першу чергу зазначити, що ситуація в Австралії трохи відмінна. Друг Петро доказує в своєму дописі, що стан моралі молодих пластунів занепадає, і він їх самих винуватить. Але коли ми приглянемося ближче, то бачимо, що вина лежить на старших пластунах і на батьках. Може те, що молоді йдуть до каварні чи на забави, а не до церкви, є виною старших провідників, що молодих не зацікавили? У нас в Австралії, напр., від того часу, коли почали першої неділі місяця спеціальні Служби Божі для цілої української молоді і всіх молодечих організацій, більше молодих приходить тому, що співаємо в церковному молодечому хорі. А після Богослужби ми не розходимося по каварнях, а збираємося гуртами і говоримо. Отже, щоб поправити ситуацію в Канаді, старші провідники, а також друг Петро повинні звернути пластунам відповідним способом увагу, бо це правда, що Свята Літургія важливіша, ніж закурити папіроску в каварні.

А тепер щодо поведінки пластунок на прийнятті. Я погоджуюся, що її поведінка морально несприйнятлива, але друг Петро не може давати цього як доказ занепаду моралі в Пласті, бо це був один випадок, отже — виняток. Щодо музики, то друг Петро мусить зрозуміти, що коли такої "дикої музики" бажала більшість присутніх, то він не може один бути проти всіх. Але що голосна музика має спільне з мораллю?

І ще з одним не погоджуюся, що друг Петро вимагає, щоб пластуни не виїздили на різдвяні вакації до лещатарських таборів чи на південь, на сонце.

Треба брати до уваги, що це єдиний час у році, який можна використати, і хоча лекції українознавства важливі, українська студіююча молодь повинна мати від них відпочинок в часі різдвяних вакацій. Тому виїзд на лещата хіба не можна зачислити до неморальної поведінки.

Привезення неморальних журналів, цигарок чи алкогольних напитків до пластових таборів є очевидним доказом занепаду моралі в Пласті. Але це також можна зачислити до недотягнень сеніорів, які не припилювали суворо всіх вимог пластових проб і допустили когонебудь бути виховником у таборі. Треба пояснити (не тільки карати) пластунам та пластункам, що вони повинні дотримуватись пластового закону, бо для них самих це корисно. Треба підкреслити, що одна з ідей Пласту є виховати фізично і морально здорових, свідомих громадян. Якщо молода людина не хоче бути такою, як її Пласт хоче виховати (чесною з високими моральними ідеалами), то вона може виступити з Пласту або взагалі до нього не належати.

Друг Петро також закидує, що витрачується багато грошей на пластових та матуральних забавах. Але я думаю, що ми повинні бути задоволені, що молодь бере участь в українських забавах, а не втікає до чужих. Це ж добре, коли ми зберігаємо наші звичаї на чужині і святкуємо "Маланки", а матуральна забава відбувається у кожного лише раз у житті, і ми повинні взяти в ній участь.

А в загальному всі знаємо, що час, а з ним і моральний стандарт змінюється в цілому світі, не тільки в Пласті, і того ми не маємо сили зупинити.

Скоб!

пл. розв. Леся Ільків
2-ий Кур. УПЮ-ок ім. кн. Анни Ярославни
Сідней, Австралія

Українське Товариство "Відродження" в Австралії переслало листа з проханням помістити його на сторінках "Юнака".

Дорогий Друже Редакторе!

Допис пл. розв. Петра В. Вериги під заг. "Чи занепад моралі в Пласті" ("Юнак", травень 1980) вказує на поважну моральну кризу, перед якою стоїть сучасний Пласт. Ця криза у великій мірі спричинена байдужим ставленням багатьох пластунів до своїх пластових обов'язків, а зокрема до 12-ої точки, яка рішуче

забороняє пити алкоголь, курити і користатись усім іншим, що нищить здоров'я тіла, притуплює розум та відкриває душу сатані.

Мабуть, ще ніколи в історії людина не була під таким міцним впливом здеморалізованого, розп'яченого, зматеріалізованого, неопоганського світу, як у сучасній добі. Тому мусимо прикласти всіх зусиль, щоб скріпити відпорність супроти всіх зазіхань на душу і тіло молодої людини. Пластунам цю відпорність дає Христова наука та сумлінне зберігання пластових обов'язків. А найбільшою допомогою в цьому служить приклад щоденного зразкового життя. Такий приклад не лише удосконалює нас самих, але виховує інших — головню дітей, бо діти стають такими, якими бачать нас.

Від імени центральної управи та лікарської служби Українського Товариства Відродження, яке прямує до плекання кращих християнсько-моральних, соборницьких і національних вартостей на чужині, і членство якого включає свідомих пластунів, священників, учителів, лікарів, науковців, письменників та інших впливових одиниць, висловлюємо щире признання пл. розв. Петрові Веризі, а також усім тим пластунам, які не посоромили своєї пластової присяги і залишилися совісними у пластових обов'язках, відпорними у спокусах, гідними дітьми Божими, повновартісними синами і доньками України — не лише на словах, але також на ділі.

Таким пластунам, як друг Верига — **честь і слава!**

пл. сен. Л. Денисенко, О.Х., голова Т-ва
С. Смеречук, Пластприят, секретар Т-ва
пл. сен. В. Матіяш, голова ОП-УПС,
голова Н. Ради Т-ва

**Українська Кредитова Кооператива
"САМОПОМІЧ"
у Філадельфії
4814 N. Broad Street
Philadelphia, PA 19141
Phone: GL5-8770**

Приймає ощадності, дає позички

Урядові години:

Понеділок закрито	четвер 9 - 12
Вівторок 9 - 12	п'ятниця 3 - 8
Середа 3 - 8	субота 9 - 12

А що ви на це?

Висонопованана Пані Реданторно!

Мій син Роман, старший пластун і студент університету, передплачує "Юнака", з якого черпає матеріяли для гутірок. Я перечитав Ваш журнал за червень. Надзвичайно багата мова, приступна для читача, та вдержана на високому рівні. "Троянда" — це дійсно поезія в прозі. "Поїздка в Україну" — напrawdę шедевр. На тих двох хочу зупинитись. Ледве чи молодь, що виросла в Америці, зрозуміла всі тонкощі мови.

В нашій малій громаді помічається дві загальні групи: одна спершу вивчала українську мову і її англійська мова просякнута українським духом. Друга група почала з англійської мови і, хоч говорить по-українськи, думає по-англійськи. Щойно в пізнішому, студентському віці, коли накладені обов'язки вимагають глибших студій, — вони стають дійсно двомовними. На університеті наші студенти мають часті розмови з деякими професорами, для яких Росія починається з Одри. Нашим студентам часами бракує матеріялів по-англійськи, щоб підсилити аргументи, що український нарід таксамо висококультурний як і америнанський, та не потребує йти на позики до загального "котюльна", щоб блиснути. Моя думна, під Вашу ласкаву розвагу, щоб речі, з довготривалою вартістю, перевидавати раз чи двічі до року англійською мовою. Це придасться багатьом читачам Вашого і нашого журналу, зокрема тим, що не думають спеціалізуватися в літературі. Тан прямо для них самих і в майбутньому для їхніх дітей. З правдивою пошаною

Петро Полішун

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ "ТРИЗУБ"

TRIDENT SAVINGS & LOAN ASS'N

2325 Brown Street,
Philadelphia, PA 19130, USA

Виплачує 6% від ощадностей
від дня вкладу до дня вибрання.

**МОРГЕДЖІ,
ЧЕКОВІ ПЕРЕКАЗИ, ОЩАДНОСТІ**

Урядові години: понеділки і п'ятниці
від 6-ої до 8-ої год. вечора. Середи
від 4-ої до 6-ої вечора

Телефон: 236-8880

Коли в цьому числі в рубриці "Визначні сучасні українці" пишемо про Павла Плішкву, славного співака-баса, що тепер постійно виступає у метрополітанській опері в Нью-Йорку, то слід вам, молоді читачі, знати, що він не є першим українцем, що переступив пороги цієї світової слави опери. Перед ним там виступали Шарльотта Ордасі-Баранська і Андрій Добрянський, про якого ми свого часу також писали в "Юнаку".

У Канаді міжнародно славу здобули такі українці, як Йосип Гошуляк, Іванка Мигаль і Анна Чорнодольська, а в Європі Міро Скаля-Старицький, Євгенія Зарицька та Іра Маланюк.

Зі співаків українців у Києві, здається, найбільше відомі Дмитро Гнатюк, Євгенія Мирошніченко, Белла Руденко.

ЦІКАВІ ІСТОРИЧНІ ЗАПИСИ У СОФІЙСЬКОМУ СОБОРІ

Київ. — Київська газета "Літературна Україна" інформує, що письменники Києва відвідали Софійський собор, щоб тут оглянути галерії і фрески та стародавні графіті на стінах цієї величної споруди.

Оглянувши фрески із зображенням родини Ярослава Мудрого, відвідувачі на стінах собору розглядали опісля старослов'янськими літерами виписану розповідь про те, як то князі Святополк Ізяславич, Володимир Мономах і Олег Святославич, покінчивши з мінуваннями, уклали між собою мир в Желяні під Києвом. Про цей факт, пише газета, — нічого немає записаного в літописах.

Відтан письменники побачили запис, над яким вчені працювали три роки. У ньому можна прочитати розповідь про виконання заповіту Ярослава Мудрого — поховання 14 квітня 1093 року Всеволода Ярославича та встановлення у соборі його саркофага, який є поруч з гробницею його батька. Тут також є викарбуваний автограф київського князя Святополка Ізяславича, написи Олісави, дружини Ізяслава Ярославича тощо.

У соборі відвідувачі побачили також вирізьблену докирилівську абетку, що її недавно відкрив радянський учений С. Вісоцький. Це є важливе відкриття, воно бо свідчить про наявність писемності ще до прийняття християнства у X сторіччі і донадає високий культурний рівень полян у VIII-IX сторіччях, — зазначає "Літературна Україна".

За щоденником "Свобода" травень-червень 1980 року

Різне та цікаве з України

ВИПАДОК

ЧИ ПЛЯН?

Цьогорічні туристи поза залізну заслону привезли з собою куплений в деяких крамницях для чужинців "олімпійський" перстень, якого репродукцію поміщуємо тут. Перстень виконаний у золоті, коштує в різних містах різно, хоча в Києві туристи не могли вже його купити. Є він очевидною комбінацією тризуба, п'яти олімпійських кіл і кремлівських веж та п'ятикутної зірки.

Дивна комбінація. Припадок чи заплановане німось, хто мав доступ до виробництва і продажі таких речей?

Перстень був у продажі тільки короткий час. Швидко його викуплено або вилучено з крамниць "Наштан".

ЮНАЦЬКИЙ КОНКУРС НА ЛІТЕРАТУРНИЙ ТВІР

28 Курінь Уладу Пластунок Сеньорок "Верховинки" проголошує

Конкурс Літературного Фонду
св. п. Лесі Дзядів-Кульчицької

на літературну творчість — поезія і проза.

I нагорода 150.00 дол.

II нагорода 80.00 дол.

III нагорода 50.00 дол.

До участі в конкурсі запрошуємо членів — юнацтво молодечих організацій: Пласту, СУМ-у і ОДУМ-у з усіх країн нашого поселення.

Жюрі конкурсу: Богдан Бойчук, Валентина Юрченко і Олександра Юзенів.

Твори просимо надсилати під псевдонімом, а прізвище з псевдонімом подати в окремій запечатаній конверті. Слати на адресу:

PLAST - WERCHOWYNY
140 Second Avenue
New York, NY 10003 USA

Реченець конкурсу: 1 січня 1981 року.

Привіти з таборів для „Юнака”

Зі змісту, з оформлення, з підписів, з кольорів ілюстрацій, а зокрема з оригінальних влучних назв Ваших, таборових привітів, Подруги і Друзі, — ми вгадуємо завжди атмосферу, настрої, програми й події, серед яких Ви таборували. Тому дуже радісно нам діставати їх, оглядати й дякувати Вам за них. Очевидно, привіти вказують таном і на Ваш зв'язок з редакціями. Тож за все сердечна подяка. Редакція.

● **“Закон вогню”** — привіт від Табору УПЮ-ів на “Писаному камені”, Клівленд, з підписами проводу й учасників на величезній аркуші з дуже цікавою ілюстрацією іскор, вогню і рук людини.

● **Юнацтво Вінніпегу** вітає з свого традиційного Свята весни малюнком хатки в Гардентоні, (на дереві!) підписами всіх учасників.

● **“Хлопці зеленого бору”** — табір УПН-ів в Іст Четгем вітає зеленим рисунком лицаря — княжого дружинника — на тлі великого сонця, з щитом (на якому тризуб!) у руках.

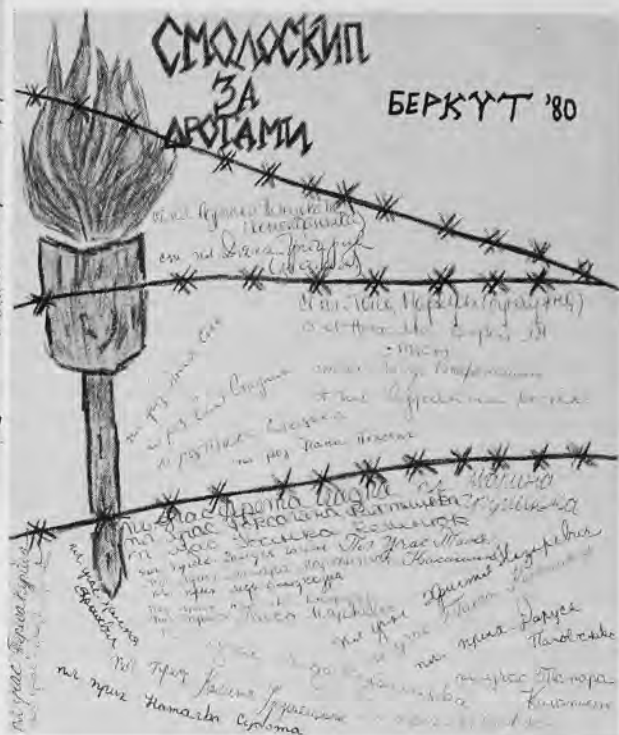
● **“Тупа сонира”** — юнаки III-го Куреня УПЮ-ів, Торонто, з табору (десь далеко на півночі в нетрах!) вітають скромною карткою білого паперу, але з багатьма помисловими рисунками та підписами учасників.

● **Вишній табір “Золота булава”** — юнацтво з Канади вітає малюнком своєї відзнаки та підписами проводу й учасників.

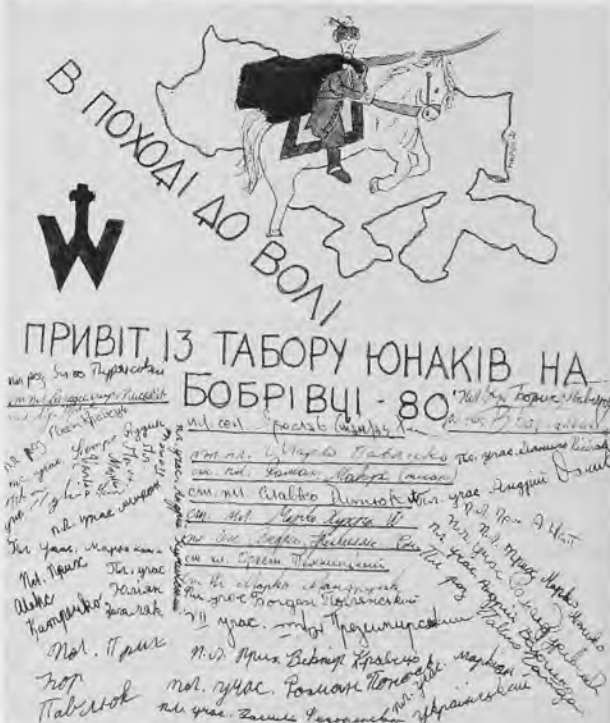
● **“Слишати Ляс”** — така назва табору УПЮ-ок XII Куреня з Торонта. Табір вітає гарно оформленою карткою з підписами учасниць, на якій сонце, дерева, шатро, річка, але... Подруги, поясніть загадочну назву свого табору!..

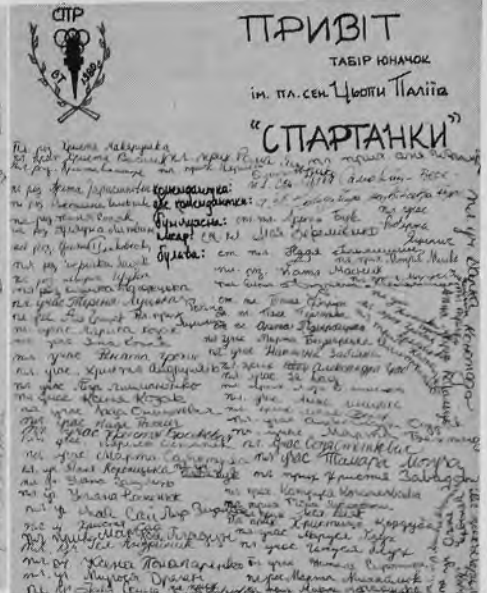
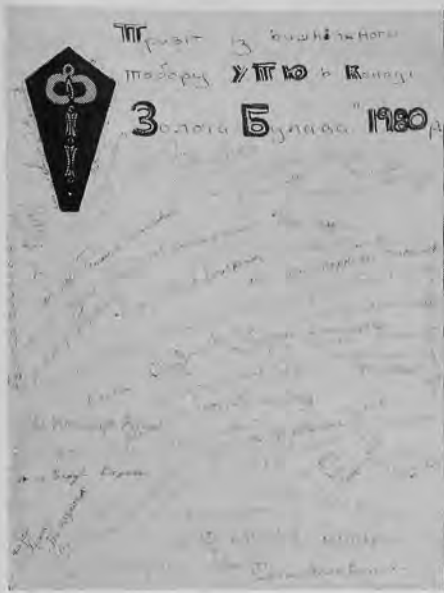
● **“Із гірських пригод”** — це назва табору 13 Куреня УПЮ-ів з Едмонтону. Табір відбувся в Джаспері, Альберта. На картці працюватимуть і помислові рисунки — юнаки мандрують з наплечниками в гори, збоку сонце, а на його проміннях підписи.

● **“Смолоскип і дроти”** є символами цього табору й одночасно його назвою. Це табір УПЮ-ок з Чінаго на

оселі “Беркут”. Гарний смолоскип, гарна назва, багато підписів учасниць. А що було змістом програми табору? Чи буде допис до “Юнака”?

“На вершині-80” — Інтернаціональний табір у Четс-ворт Парку, Великобританія, група українських учасників, пластунів і пластунів, надіслали привіт на фірмовому папері з підписами проводу й учасників.

● “Спартанки” — табір УПЮ-он ім. Цюпи Паліїв на оселі “Вовча тропа”, Нью-Йорк, вітають рисунком олімпійського смолоскипу та підписами великої кількості членів проводу й учасниць.

● “У пластовій дружбі для України” — 31-ий Пластовий Табір на “Верховині” у Великобританії вітає картоною із засушеним колоском трави та підписами учасників.

● “Ми ломимо сналу” — табір розвідувачон з Чікаго на оселі “Беркут” вітає гарною ілюстрацією — лиця каменярів, підписами учасниць.

● Табір УПЮ-он “На крилах надій” на оселі “Новий сокіл”, Бофало, вітає підписами всіх учасниць і проводу, малюнком “надій на крилах” на фірмовім папері оселі “Новий сокіл”, виданому з нагоди її 30-річчя.

● “Запорізькі ігрища” — табір УПЮ-ів на оселі “Вовча тропа” вітає гарним малюнком спортової площі та численними підписами проводу й учасників.

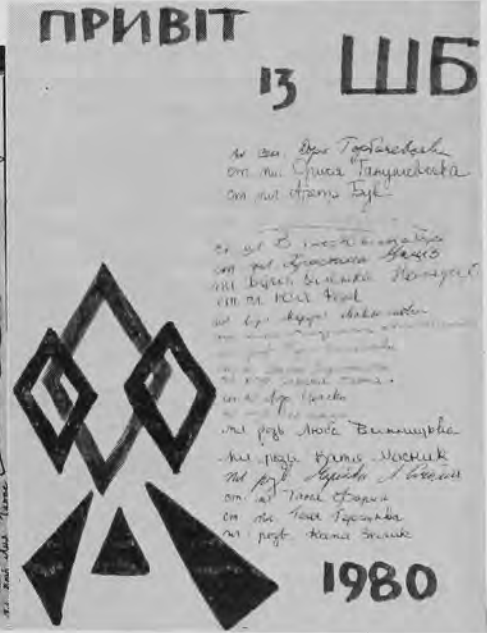
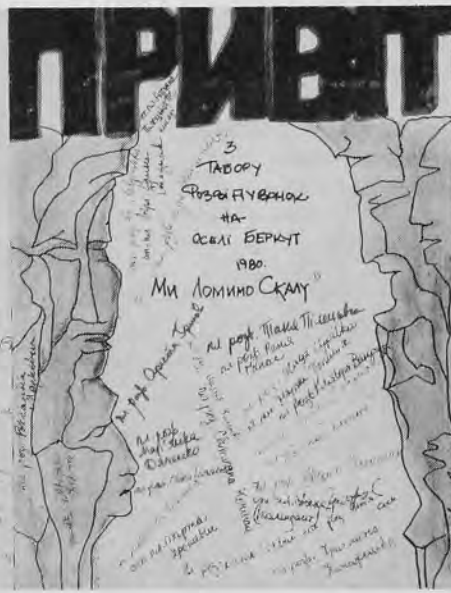
● Табір УПЮ (юначки й юнаки) “Душа і віра одна” з Лос Анджелес вітає підписами всіх учасників та малюнком-символом назви табору.

● “Дине ранчо” — табір VI Куреня УПЮ-он з Едмонтону вітає рисунком наюна, капелюха і підписами учасниць.

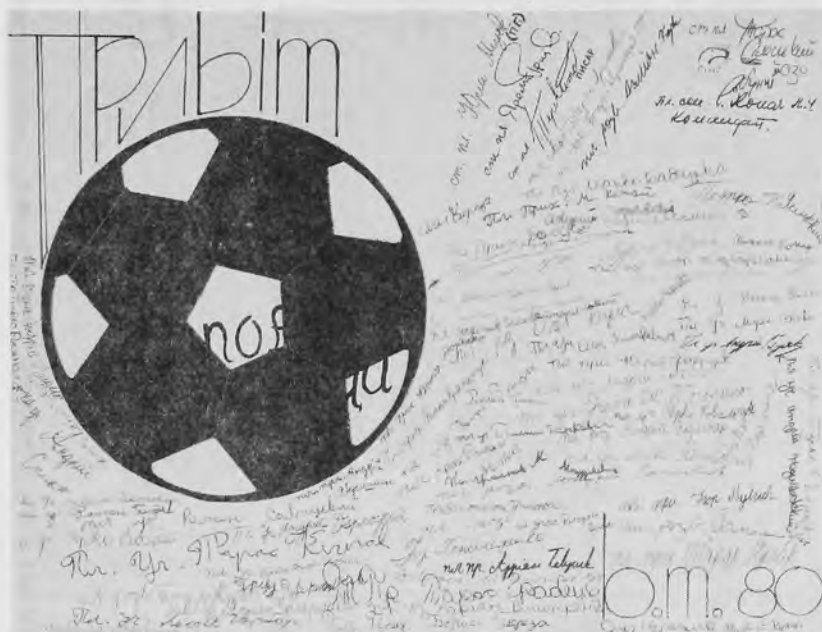
● “Школа Булавних” привітала ілюстрацією символу табору та підписами всіх — проводу й учасниць.

В імені УПЮ табору картою з видом на могутні Анди — гори в Південній Аргентині, вітає пл. сен. Маруся Литвин, обіцяючи допис про табір.

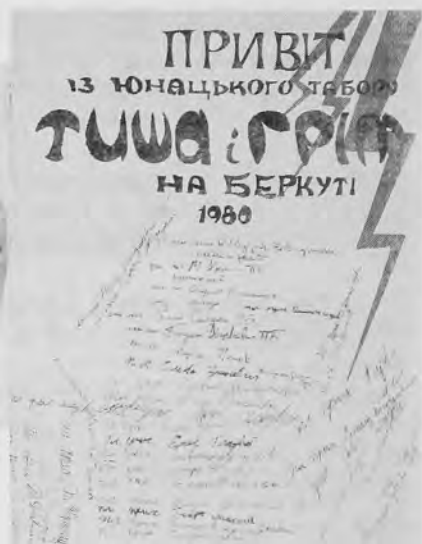
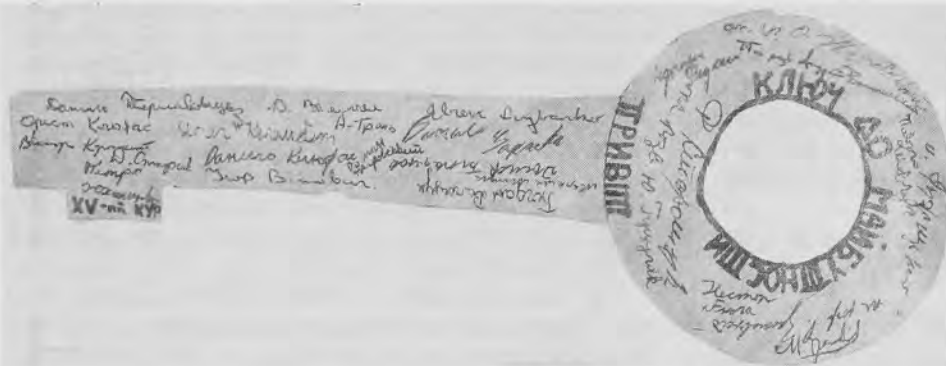
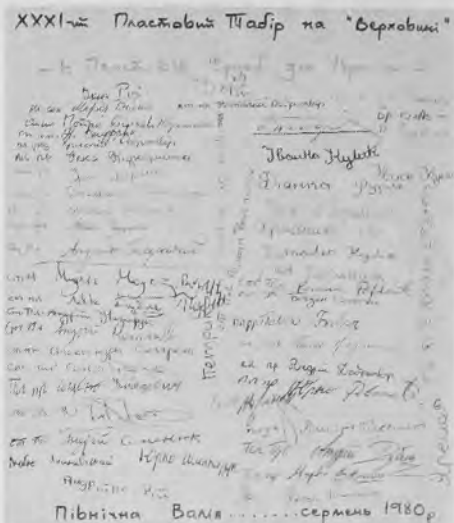
● “Лицарі України” — табір УПН-ів на “Новому соколі”, Бофало, вітає “Юнака” рисунком лицаря, що пробиває копієм змія, та підписами усіх — проводу й учасників.

● Табір УПЮ-он "Про руту, дивом нуту" на оселі "Бобрівка" вітає малюнком фантастичної руту з підписами проводу й учасниць.

● "В поході до волі" — табір УПЮ-ів на "Бобрівці" прислав привіт з підписами проводу й учасників і гарним малюнком козацького лицаря на коні, на тлі мапи України.

ОСОБЛИВІ ПРИВІТИ

Цього року, як звичайно, ми дістали до редакції "Юнака" багато привітів із таборів, мандрівон і т.п., і це не лише юнацьких, але (що нас дуже вразувало) також з новачків. Усі ці привіти реєструємо в цьому числі на іншому місці.

Приємно нам однок відмітити, що ми дістаємо також особливі привіти, як ось з Міжнародного Табору "Пік 80"

в Англії та з Олімпіади Української Вільної Молоді в Аргентині.

Дуже дякуємо за пам'ять і за такі цікаві дописи, які прийшли враз з привітами.

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
 ... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303

Нові закони означають кращу охорону Порушування меж є коштовне... для ферме- рів і для вас

Онтаріо є однією із щасливих провінцій. Тут маємо таку різноманітність терену, що можемо втішатися різного роду активностями на свіжому повітрі.

У нас багато землі для кожного, однак деякі люди постійно допускаються порушування меж приватної власності.

Щоб охоронити фермерів та інших землевласників реальної посілости, важливе нове законодавство зміцнило право проти порушення меж.

Тепер порушники меж можуть бути покарані аж до висоти \$1,000 і можуть бути примушені заплатити за шкоди ними спричинені. Навіть у відсутності знаків, що забороняють порушування меж, вступ до огородів, садів, виноградників, на оброблювану землю, огорожені поля і пасовиська заборонений.

Вступ на іншого роду землі, що позначені червоними позначками на воротах, деревах чи огорожах, заборонений. Жовті позначки

остерігають, що тільки певні активності можуть бути дозволені. На вас тяжить відповідальність довідатись, які це активності.

Коли ви розважаєтесь на свіжому повітрі, впевніться, чи ви придержуєтесь цих нових законів. Ваша співпраця буде гарантією, що Онтаріо продовжатиме забезпечувати нас усіх багатством приємних розваг у сільських місцевостях.

За точними подробицями шукайте в безплатному памфлеті. Його можна придбати в багатьох супермаркетах і крамницях алкогольних напитків, або пишіть до:

Communications Branch
Ministry of the Attorney General,
18 King Street East, Toronto
M5C 1C5

Ontario

Ministry of the
Attorney General
R. Roy McMurtry
Minister
William Davis, Premier

Що це — культура?

(Лекція з XII-ої класи Школи Українознавства ім. Ігоря Калинця в Третоні, Н. Дж.)

Культура — це чуже, латинське слово. По-нашому можна це слово перекласти словами: плекання, вирощування, ушляхетнювання, духовий розвиток, освіта, інакше кажучи, культура — це такий розвиток і плекання духових цінностей людини і народу, які підносять її на перше місце поміж іншими сотворіннями та надають вартостей і краси життю. Висока й багата культура стає гордістю поодиноких народів і дає право зайняти в світі належне їм становище.

Але що це є культура? Загально кажучи, культура — це все те, що здобув і побудував своєю працею людський розум, його здібностями, вродженням хистом, його прагненнями й зусиллями, щоб підноситися все вище і сягати все глибше. Культура — це здобутки людського духу і його праці. Отже, це мільйони книг усякого змісту; придумані, створені й написані людьми, перекази, оповідання, приповідки й пісні, що їх творили віками різні народи; всякі винаходи, що влегшують і упрощують життя; всяке мистецтво, як малярство, різьба, скульптура, будівництво церковне й світське, архітектура, техніка, музика, вищий ступінь життя й праці, упорядкованість громадських, суспільних стосунків і співжиття — все це можна охопити цим багатомовним словом — культура.

Ми розрізняємо культуру духову й матеріальну.

Культура духова — це все те, що відноситься до потреб нашого духу, що дає заспокоєння духових потреб і бажань людини, а не пов'язане з користю для її тіла, не заспокоює потреб тіла. Наприклад: слухання музики, оглядання високомистецьких картин, читання поезії-творів великих поетів, чи повістей, відвідування театрів, оглядання величних будівель — все це не дає якоїсь наглядної видимої користі для нас, але воно є потребою нашої душі, воно її підносить, ушляхетнює, дає духову насолоду, побільшує вартість життя й дає задоволення, збуджує почуття краси, наповнює нас радістю й щастям.

Матеріальна ж культура, інакше цивілізація, це все те, що людство впродовж віків створило для заспокоєння потреб тіла. Це всі матеріальні здобутки й винаходи, які сприяють виключно добру людського тіла, поліпшують матеріальні засоби та дають людям можливість заможного, ситого життя при застосуванні та витраті малих фізичних зусиль.

пл. розв. Юрій Мізюк
49-ий Курінь УПУ-ів Трентон, Нью-Джерзі

Гая Матушевська

У ШКОЛІ

Листя падає додолу,
Звіри всі спішають у школу.
Посідали на мураві,
На пеньочки на гаяві,

А учитель в них ведмідь,
Як не рявкне, бере сміх,
Та на нього всі вважають,
Пильно слухають, читають.

Ракунятко примостилося,
Біля боку притулилося,

Заглядає у "Веселку"
І читає помаленьку.

Лис під деревом присів,
Він бо хитрий песький син,
Ніби удає читає,
А тимчасом спочиває.

Біля нього зайченятко,
Перелякане малятко,
Слухає покірно всіх,
Бо найслабше від усіх.

Недалеко мишенята
Теж читають казочки,
Одне дивиться, як треба,
Друге ззаду навпаки.

І гадючка біля них
Голову зняла, сичить,
Вона мудра, ще й страшна,
Усім страху нагання.

Хрещатик — головна вулиця у Києві. Трапезна церква — одна з церков Києво-Печерського Манастиря в Києві. Тепер це музей.

Молоде Пєро

УКРАЇНА — ЯКА ВОНА?

Україна — це моя країна. Вона чудова своєю природою, але чи така вона в кожній ділянці життя? Коли лиш хтось прибуде на лєтовище, то його чекає великий контроль всього у валізках. Всі релігійні речі вам заберуть, не дозволять везти далі для родини ті речі, що не містяться в списку. Треба платити мито, а воно в кілька разів вище, ніж кошт товару. Щоб перейти оглядання багажу, треба чекати годинами. Тут дуже нечемна обслуга, вона невдоволена й злоститься на туристів. Совети не допускають тих українців в Україну, про яких думають, що вони неприхильні до москалів.

Готелі їх невігідні, примітивні, ресторани подають несмачну їжу, хоч оплата за неї дуже висока. У крамницях нема потрібних товарів. Харч і речі потрібні для життя дуже дорогі.

Туристам можна бути тільки там, де ведуть їх провідники їхніх груп. На село до родини поїхати не можна без дозволу. А дозволу не можна так легко дістати. Коли поїхати без дозволу, треба платити кару. За туристами є нагляд КГБ: "кагебісти" ходять за ними й прислухаються, що вони говорять з родиною. Вони не дозволяють туристам передавати речі від тих людей, що живуть закордоном. Тут поліція має "свої" правила і може знайти причину тебе арештувати. Туристи мусять дуже обережно висловлюватись про все, що відноситься до влади. Коли турист щось таке зробить, чого уряд не любить (наприклад, відвідає дисидента чи його родину), то його депортують.

Але не все в Україні таке зле. У цій країні можна побачити багато історичних пам'яток, захоплюватися красою Карпат, степів, чудових лісів, у ній є прекрасні відпочинкові місця на Криму. А крім того, їдуть люди в Україну зустрічатися з родинами, побувати в стародавніх церквах, історичних будинках, в музеях, подивитися на ті місця, що пов'язані з нашою історією.

А ви, читачі, вирішіть самі тепер — чи наша Україна справді чудова?

Тарас Калимон, Торонто

СИМВОЛІКА ПОЕЗІЙ ОЛЕКСАНДРА ОЛЕСЯ

"Айстри". У цій поезії Олесь-Кандиба вживає багато символів. Мороз, від якого загинули квіти, що чекали сонця, щоб могли свobodно й весело жити — це царський режим. Народ дуже терпить від царського режиму, як і квіти від морозу. Він чекає дня, коли сонце засвітить і буде змога жити вільно й розвиватися. Але багато людей припинило свою боротьбу, дехто з українців не дочекався свободи, багато перестало бути творчими. Ті, що боролися за народ і не втратили надії на звільнення України, полягли, заки їх мрія здійснилася.

Можна також інтерпретувати інакше: замерзлі квіти й ранішнє сонце — це реальні квіти і реальне сонце над трупами тих, що згинули за свободу України.

"О слово рідне..." У першому рядку поезії поет порівнює українську мову до орла, що прикутий до землі кайданами. Так само наша мова не має змоги розвиватися й рости через московське поневолення України. Поет гордиться красою української мови. Вона могутня, багата, шанована в минулому, тепер стає забутою.

У другій строфі поет чудовими поетичними символами, епітетами описує українську мову. Він її порівнює до краси в природі України, до "шуму дерев", до "музики зор блакитнооких", до "шовкового співу степів широких".

У третій строфі Олесь, вживаючи символів для вислову патріотизму, висловлює свою надію, що слово буде зброєю в боротьбі, що воно визволить край з неволі.

"Живи, Україно"

1. "Живи для краси, для сили, для правди, для волі". У цих словах Олесь пояснює, чому Україна повинна продовжувати свою боротьбу за волю.

2. "Шуми, Україно, як рідні ліси, як вітер в широкому полі". Поет тут каже, що життя України повинно бути сповнене сили, руху, як вітер.

"До суду тебе не скують ланцюги, і руки не скрутять ворожі". Автор оптимістично дивиться на майбутнє України. Каже, що ворог не зможе її тримати в неволі, що вона повна сили й порве ланцюги неволі.

3. "Стоять твої вірні сини довкруги з шаблями в руках на сторожі". Український народ буде обороняти свою країну і не дасть ворогам її зв'язати ланцюгами. В українців живе сильний дух, і ніякий ворог не зможе знищити його.

4. "Стоять, присягають тобі на шаблях і жити, і смерті з тобою. І рідні прапори в кривавих боях ніколи не вкрити ганьбою". Тут також автор висловлює патріотизм українського народу. Народ ніколи не зрадить своєї Батьківщини і буде вічно стояти в її обороні. Українці завжди будуть горді за своє походження і ніколи не зрадять своєї Батьківщини.

Мотря Джюлінська

учениця 10 кл. К. Українознавства, Торонто

ІВАН ФРАНКО

— СУЧАСНИК

Він був бідний, нещасливий, переймався народними справами, амбітний, емоційний, опікувався молоддю — це тільки деякі його прикмети. Якби Франко жив тепер, як його життя виглядало б, беручи до уваги його характер і обставини ХХ-го сторіччя.

У матеріялістичнім суспільстві в Канаді Іван Франко мав би вигідне, але скромне бюро. Там було б багато книжок, газет та інших збірників. Хата Франка була б скромна, але гарна, прикрашена так, що видно було б сильний український її характер.

Діти Франка ходили б до української школи й належали б до Пласту. Вчилися б вони визначно й знали б дуже добре українську мову. Дружина Франка переймалася б домашніми справами, а під час недуги мала б опікунку для себе.

Громадське життя Івана Франка було б тяжке. Він належав би до парафії Св. Миколая, до КУК, до Пласту та різних редакцій українських газет, журналів та книжок. Франко допомагав би приготувати різні імпрези на честь Тараса Шевченка й Лесі Українки та інших визначних українців. Він голосно висловлював би свої протести щодо політичних в'язнів і зрушував би молодь у Канаді до цих протестів. Франко вітав би політичних в'язнів у Канаді та активно опікувався б ними.

Політичні погляди Франка були б з нашою третьою найважливішою партією — з соціалістами. Але я думаю, що якби мав вибір між лібералами й консерватами, то мав би проблему. Франко бачив би, що москалі далі пхаються до українських справ і також хочуть ще далі мати свій вплив, втручатися силою до внутрішніх справ інших країн. Світ тепер у делікатному стані.

Христина Юрчук

шкільне завдання з Х класи КУ-ва,
Торонто

Двобій у космосі

Назовні провідного космічного корабля, що його пілотував командир Горон, панувала глуха ніч. Тільки зорі світили своїм холодним, білим світлом на його ескадру. Маса інструментів, що вкривала перед кабіни, показувала Горонові, що все було в порядку. Горонova невелика група кораблів була далеко від їхнього дому, плянети Альтари III, гарячого, червоного світу піскових просторів. Нині начальник оборонних сил плянети довірив Горонові важливе завдання: розшукувати ворожі сили у напрямі сузір'я Кассіопеї. Це завдання було небезпечне — в цьому напрямі знаходився коляпсар*, і кораблі мусіли бути дуже обережні, щоб величезні гравітаційні сили коляпсара не потягнули їх у свою темну прірву.

Комп'ютери на кораблі безупинно давали Горонові інформації про положення його космічного судна, його швидкість, стан поодиноких систем та десятки інших важливих речей. Особливо важлива була інформація про його віддаль від коляпсара. На темному екрані він бачив 6 цяток — положення кораблів своєї ескадри.

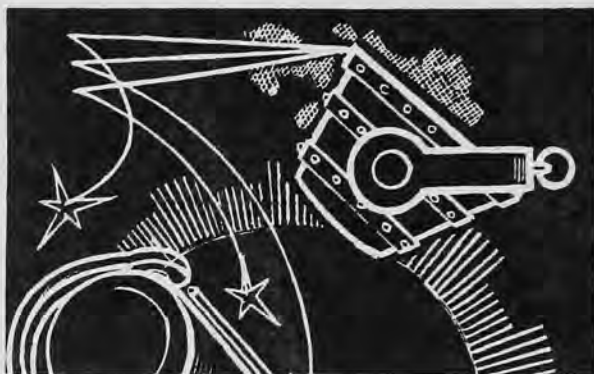
Минала година за годиною, і Горон уже думав, що тут ворога може й нема. Раптом він здригнувся. На екрані з'явилося кілька інших світляних цяток, що швидко збільшувалися. "Готуйсь до бою", — скомандував він своїм пілотам у мікрофон. Горон потиснув кілька гудзиків і впевнився, що в цій частині простору не було жадних своїх космічних літаків чи кораблів.

Ворожі літаки щораз приближалися, і коли цятки на екрані ввійшли в саму його середину, Горон скомандував гостро: "Стріляйте!" Він спрямував свій срібний корабель в саму середину ворожих літаків і одночасно випустив двоє лазерних променів, які вцілили в одного ворога, і його корабель розлупився на дві частини. Хоч летуни Горона були досвідчені й хоробро боролися, ворожі пілоти також

були добрі, і незабаром один з Горонових пілотів згинув, коли його корабель запалився і вибухнув.

"А що, коли б їх перехитрити?" — подумав Горон. — "А що, як вони не знають докладно про положення коляпсара і його силу?"

Він подав своїм пілотам команду, і ціла група літаків, ніби втікаючи, кинулася в напрямі коляпсара, але в останній хвилині вони звільнили і зробили гострий поворот. Ворожі літаки, що гналися за нами якнайскоріше, запізно помітили цей маневр і за кілька секунд опинилися в Горонівій пастні.

Вони останками сил намагалися перебороти сили невидимого магнету, що тягнув їх у прірву, але все дарма. Скоро вони зникли без сліду, наче розплилися у просторі.

Горон відіхнув легше і обтер піт з мокро-го чола. "Сьогодні нам пощастило, але це не віщує нічого доброго на майбутнє..."

20 липня 1980 р.

пл. учас. Андрій Вовк
Едісон, Н. Дж.

* Коляпсар — англ. black hole

Сучасна справа

— „Колізія світів”

Світи в колізії! Ця фраза з заголовка книжки „When Worlds Collide” викликає жах. Бо катаклізми у світі проходять з вибухом і грюкотом, спричиняють вічні зміни. Катаклізм, про який мова тепер, проходить тихенько, щоденно, але й він приносить постійні зміни.

Віднедавна зайшла мода серед юначок приїжджати в середмістя в п'ятницю з товаришками-американками і — приводити їх на сходина. Колись давніше (може 6-7 літ тому) нікому б навіть не прийшло на гадку таке зробити. З американками товаришувалось у школі, з українками в Пласті. І ці два окремі світи ніколи не покривалися. Коли прийшлося вибирати між зайняттям в американському світі й українському, український перевищав, а американський був другорядний. Крім того, було поняття, що сходина гуртка це приватна, інтимна зустріч зжитої групи членів, одної клітини-родини. Пласт тоді ще забирав цілий вечір, а не тільки годину — ще були діловодства до полагодження і курінна праця. Одним словом Пласт не був ізольованою годиною на гиждень, а постійним виявом життя.

Тепер бачимо, що Пласт зійшов на становище якогось спортивного чи соціального клубу, куди звичайно приводиться посторонніх приятелів, щоб почекати: „на кілька хвилин, поки я щось полагоджу”. Впорядниця, завважуючи чуже обличчя на сходинах, попадає в скрутну ситуацію. Постороння особа, чи вона американка, чи навіть юначка з іншого гуртка, не є в курсі справ гурткової програми, не буде зацікавлена нею, не буде в неї змоги взяти в ній участь. А якщо ще до того ця особа американка, то необхідно вислід такий, що її товаришка-юначка буде її „забавляти” (адже не зігнорує її!) — і починається побічна розмова по-англійськи, в яку незабаром включається цілий гурток. Годі тоді скерувати

розмову назад на українську мову, бо юначки журяться, щоб гостя не почувалася зле збоку.

Отже для впорядниці остається альтернатива випросити гостю спочатку сходити, щоб вичекала годину, аж поки сходина не скінчаться. Така сугестія зустрічається з обуренням, навіть коли вже виявилось, що гостя перешкоджає у сходинах. Юначки категорично відмовляються від такої пропозиції. Якщо настоювати на цьому, то на другий раз юначка з приятелькою зовсім оміне сходина, щоб не залишити гості самої.

Або візьмімо інший приклад. Зв'язкова завважила якусь чужу дівчину, яка ходила з її куренем на 18-ій Пластовій Орликійді. Виявилось, що одна юначка запросила собі американку-товаришку на Орликіяду і її батьки їх привезли. Зв'язкова, заскочена, дала дозвіл, щоб та товаришка проводила вільний час з куренем. (Чи ж мала сказати їй забратися?) По нічній тиші зв'язкова перевіряє курінь і завважує „забагато гульок” під коцями в кімнаті. Так, юначка запросила свою товаришку спати з куренем. Зв'язкова відіслала гостю спати з батьками товаришки юначки.

Сьогодні ми зустрічаємось щораз частіше з „колізією світів”, американського суспільства й українського. І щораз частіше український світ „програє”. Юначка не прийшла на сходина; через забаву в школі, через турнір в школі, через прийняття в американської товаришки, або просто, щоб десь піти з товариством зі школи, бо п'ятниця вечір — це догідний на це час. Ніхто не може заперечити, що участь в шкільних зайняттях є важливою частиною розвитку молодого людини і допоможе їй при прийнятті до вищих шкіл. Ніхто не може бути проти товариства американців, живучи у США. А ще до того треба признати, що

американський світ привабливіший, ніж український, з простої економічної причини. Американські школи, клуби мають більше грошей і можуть пропонувати різноманітні технічні устаткування й вигоди. Під тим оглядом українські організації не можуть входити в конкуренцію з ними. Але годі журитися тим, чого не можна змінити. Українське довкілля також може щось дати. Але його дорогоцінні прикмети губляться в постійному тиску: "дай — послужи — посвятися для справ", чого американські організації не вимагають. Треба знайти розв'язку, знайти спосіб зробити наше середовище привабливим для молоді.

Не можна вернутися до тих часів, коли українські й американські світи були гарненько один від одного відокремлені і кожний мав своє певне місце. Український світ був в пріоритеті. А тепер виглядає, що ті два світи є в постійній колізії, а особливо для старшого юнацтва. У них невироблене відношення до свого рідного і тим самим тяжко їм рішати, бо вони є в колізії двох світів. Теперішня молодь порівнює українські й американські зай-

няття і вибирає, залежно від максимальної приємності й мінімальної праці. Попросту глядити на все з об'єктивного, практичного становища. Через це український світ не видається їм таким привабливим і легким, як американський.

Наводячі ці факти, бачимо, які великі, непередбачені проблеми мусимо несподівано поборювати ми, виховниці, переводячи сходни. Тепер ми маємо на сходинах американку-гостю, але не знаємо, що чекає виховниць у майбутньому.

На сходинах впорядниці дивиться на американку-гостю, а юначка на впорядницю. У голові впорядниці пролітають думки про альтернативи... Секунди протягаються і вже атмосфера напружена. "Світи в колізії" в малій кімнаті, на "давнтавні" Нью-Йорку.

ст. пл. Оля Стасюк

кошова і впорядниці гурт. "Жар-птиці"

(З Вістей Пластової Станиці в Нью-Йорку п. н.
"Чи знаєш ти?")

"Гей у музи."

Пам'яті

муз. Я. Ласовського Володимира Івасюка сл. В. Симоненка

Гей у му-зі Та й не перше літо ви-ля-га не-коше-на тра-ва!

Гей, у по-лі Та й не перше жи-то, та й не перше жи-то доз-рі-ва.

2. Не повернуть козаки з походу
Не заграють сурми на зорі

Будуть бік стояти біля броду
Посивілі верби матері (2)

3. (Повторити першу стрічку
поволіше)

БУДЕ ЖИТИ ТВОЯ ПІСНЯ...

Від редакції: Досі ми згідно з обіцянням подали ноти та слова вне до кількох пісень покійного улюбленого В. Івасюка. Однак про нього не лише не забувають у нашій спільноті та співають усюди його пісні, але інші наші композитори укладають пісні в честь замордованого музики. От тим разом передруковуємо з журналу "Проти хвилі" пісню до слів В. Симоненка, яку скомпонував Я. Ласовський у пам'ять Володимира Івасюка, п. н. "Гей у лузі".

що читати?

“Камінні ступені” — це перша збірка оповідань і нарисів відомого поета і есеїста Остапа Тарнавського, що живе постійно на території США. Ще в 1969 році ми писали окремо про О. Тарнавського в “Юнаку” у рубриці “Визначні сучасні українці” і давали приклади його поезії та інформації про його творчість.

У збірці “Камінні ступені”, що недавно появилася, поміщені оповідання з різних часів та різних переживань поета. М.і., там поміщена новела “Хлоня”, за яку автор одержав літературну нагороду як 21-літній молодець ще у Львові, на початку своєї письменницької праці. Крім того, у збірці оповідання з тематикою Другої світової війни, як теж вже з американського побуту. Збірка названа за цікавим своєю побудовою нарисом “Камінні ступені”, який може не буде молодим читачам надто зрозумілим. Зате деякі інші оповідання, як “Театралка”, “Крейзі”, що відбуваються вже на американській землі, чи історичне оповідання “Радний Олексій Винар”, напевно стануть цікавою лектурою для юнацтва.

Гарне видання збірки у В-ві Ю. Середяка в Аргентині з обкладинкою роботи мистця Л. Гуцалюка запрошує до читання.

Незвичайно цікава передмова до збірки самого автора, де він з гумором, але й з іронією описує довгий та тяжкий шлях появи цієї книжки. Ця історія може відстрашити неодного, що нишком мріяв стати письменником.

“Папуа, Нова Гвінея” і “У царстві коралів”

Вкінці дві українські книжки для молоді, яких навіть найбільше вибагливі читачі не будуть соромитися та які стоять на рівні всіх міжнародних видань. Їх завдячуємо П. Вакуленкові з Австралії, який не лише їх написав, але виконав кольорові знімки, дав пояснення і мистецько оформив обидві книжки з твердими, барвистими обкладинками. Особливо цікава для читачів “Юнака” буде “Папуа, Нова Гвінея”. З неї можна довідатися у короткому, але підкресленому відповідними ілюстраціями описі про історію цього другого по Гренландії, найбільшого на світі острова на Тихому океані та його населення — папуасів. Але найцікавіша для нас мандрівка автора враз із щирим довголітнім співробітником “Юнака” професором Д. Нитченком слідами українського

науковця-дослідника з козацького роду Миколи Миклухи-Маклая, що від 1871 року перебував довгі роки в Новій Гвінеї. Вдячні тубільці називали його іменем частину побережжя, а щоденник, який М. Маклай вів, видано саме недавно англійською мовою.

Все це описує П. Вакуленко у своїй книжці так цікаво та легко, що кожному молодому читачеві приємно читати.

Друга, не менше знаменита книжка з 90 прегарними кольоровими знімками описує природу та мешканців узбережжя коралових островів тропічної Австралії і має назву “У царстві коралів”.

Справді можна погратувати авторів цих надзвичайних видань і побажати, щоб вони якнайскоріше розійшлися серед української молоді і тим дали змогу П. Вакуленкові думати про чергову подібну книжку.

О. Кузьмович

Замовляти можна обидві книжки у Видавництві Укр. Австраліяна.

Ukrainian Publ.

P. O. Box 309 Macgill, 5072, S. Australia

ВЖЕ ЧАС ВИВЧАТИ КОЛЯДКИ І ЩЕДРІВКИ

Як звичайно, поспішаємо подати своїм читачам нові та цікаві колядки і щедрівки, щоб мали час вивчити їх до різдвяного колядування. Тим разом знову дві не дуже відомі.

ОЙ, В ЛЬОВІ, ЛЬОВІ

Ой, в Льові, Льові

Та й на торгіві.

Щедрий вечір!

Там Петро ходить,

Коника водить.

Щедрий вечір!

Конина водить

Та й говорить.

Щедрий вечір!

"Ой, коню, коню,

Продам я тебе.

Щедрий вечір!

За сто червоних,

За чашу вина.

Щедрий вечір!

За чашу вина,

За другу пива.

Щедрий вечір!"

"Ой, Петре-пане,

Не продай мене.

Щедрий вечір!

Не продай мене,

Спогадай на те,

Щедрий вечір!

Як за нами гнались

Гурни й татари.

Щедрий вечір!

За нами піни

Землю пороли.

Щедрий вечір!

За нами стріли,

Як дрібен дощин.

Щедрий вечір!

Ой, як я та й скочу,

Дунай перескочу.

Щедрий вечір!

Дунай перескочу,

Й копитця не вмочу.

Щедрий вечір!

Ані копитця,

Ані стремінця!

Щедрий вечір!

А за цим словом

Бувай же здоров.

Щедрий вечір!

Бувай же здоров.

Красний паничу.

Щедрий вечір!

Красний молодче,

Петрусь-хлопче.

Щедрий вечір!"

3. Сійся, родися

Потірковано
Сольо

Нар. щедрівка

1. Сій- ся, ро - ди-ся, сій - ся!

Сій - ся, ро - ди-ся, сій - ся!

Не - бо і зем-ля, не - бо і зем - ля, ве - се - ли - оя!

БАЙКА

ЛИСИЦЯ І ГУСКА

Вертиться, зубами клацає Лисиця в клітці. Та й просить Гуску, щоб та у дзьоб м'ясо з землі взяла і в клітку їй подала.

Поглянула Гуска на хитруню й почитала головою:

— Не дам.

— Це ж так легко...

— Не важко би було подати м'ясо, але як голову з твоїх зубів дістати. Ось мені неясно.

М. Ксеняк

За "До висот" ч. 1/16, 62

ПЛАСТУНЕМ НА ВУЛО

Квіти на різдвяний ярмарок

Коли читачі "Юнака" на північній півкулі збирають гарячі від літнього сонця пильні квіти, а на південній тужать за ними у дощові, зимові дні — на столі редакторки "Юнака" ідуть приготування до Різдва.

Хоча серпневий настрій ніяк не допомагає увяляти собі передріздвяний рух у пластових домівках, треба мені, як на наліпках авт завзятих лещатарів, "думати про сніг". Але немає ради. Коли це жовтнече число, яке тепер з початком серпня приготуємо до друку, буде у читачів на руках, саме буде час думати про різдвяний ярмарок у станиці та вже починати до нього приготування.

Кожного рону в "Юнаку" старасмося подати читачам нові, цікаві ідеї для майстрування речей, які можна на таких ярмарках продавати. Чи з того користають юначки і юнаки — ми не знаємо. Звичайно юнаки нерado беруть участь у тому то зовсім нерado підготовляються до таких імпрез — а шкода! Продаж печива, виготовленого руками мамів, ніяк не оригінальний, хоч є найвигіднішою формою курінного заробітку.

А що, якби так спробувати продаж живих квітів?

Домашні квіти стали тепер дуже модні та популярні, і певне тому їхня ціна раз-у-раз іде вгору. І ось у мене така порада для зацікавлених добрим курінним заробітком юначок і юнаків.

Купіть у місяці жовтні невеликі, легкі до вирощування домашні рослини (чим вони менші — тим нижча їхня ціна) і плеайте їх уважно аж до часу різдвяного ярмарку в грудні. За цей час вони розвинуться краще, виростуть, а також можна придумати гарне і не дороге їх приміщення у відповідних посудках.

Напевно в різдвяному часі знайдеться багато покупців на живі квіти, навіть коли їх ціна буде вища. А що не вдасться вам продати (у те я не вірю), все можна залишити для прикраси власної кімнати або курінної домівки.

А тепер що раджу купувати:

1. Усі роди зелених, звисаючих рослин, які так гарно виглядають у спеціальних шнуркових завісах,
2. Кантуси, які дуже невибагливі у своїх вимогах,
3. Усі роди африканських фіалок.

Якщо у вас немає вдома нікого, хто визнається на рослинах і може вам допомогти у виборі, у кожній крамниці з книжками чи журналами знайдете підставові книжечки про плекання рослин, за дуже низьку ціну. Там знайдете точні пояснення, що з якою рослиною треба робити.

Найважливіша засада: 1. Не підливати забагато (раз у тиждень досить). 2. Посуд, де рослина "живе", мусить мати на дні дірки, щоб вода могла сплисти свobodно. 3. Раз на три тижні дати рослинам "поживу".

Перед самим ярмарком у місяці грудні всі рослини відповідно укласти, або по 2-3 в одному посуді — у відповідно прикрашених глечиках, або у сплетених з колірових шнурів завісах.

Як зробити всі ті прикраси на рослини, подамо в листопадовому числі. А тепер шукайте нагод купити маленькі, але здорові рослини і навчіться коло них ходити. Пластун любить природу, чи не так? А для заохоти юнаків "бавитися" квітами снаємо, що найкращі світові огородники — це мужичини.

Подруга Оля

Чому брудні руки?

— Чому в тебе такі брудні руки?
— спитала мати.

"Бо я ними тільки що мив обличчя".

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА"

за час від 1 липня до 31 серпня 1980 р.

Австралія: (члени Пл. Станиці Сідней) —
по \$6.00 — д-р Е. Барановський, о. І. Шевців;
по \$5.00 — Л. і А. Зелені;
по \$4.00 — К. і Н. Теодоровичі;
по \$3.00 — В. Берегуляк, Т. Гошовський, Й. і М. Гродзіцькі,
Г. і А. Денисенко, О. Г. Дубин, В. В. Загородний, А. і Н. Крущко, Т. Пінкевич, В. Придун,
М. Строкон, Г. Шилькевич;
по \$2.00 — С. Василюк, Г. Мадра;
по \$1.00 — Л. Баран, М. Баран, А. Барчинський, Г. і С. Бурковські, Р. Вовк, Т. Дус, М. Ільків, Н. і М. Нулін,
Б. Любчин, Н. і М. Люлька, Л. Масний, І. Параска, К. Саранула, Г. Суховерський, В. і Г. Терпак, М. Хамула, І. Чайна;
по \$0.50 — О. і Й. Сивак.

Разом: \$75.00

Замість квітів на могилу (Дивись посмертні згадки) \$74.00

Австралія разом: 149.00 австр. дол.

Аргентина: (Дивись — повідомлення про вінчання) \$50.00

Німеччина: Замість квітів на могилу. (Дивись посмертні згадки) 300.00 НМ

США: Албанська Пл. Станиця \$50.00

25-ий Курінь УСП-ів "Чорноморці" \$25.00

Замість квітів на могилу. (Дивись посмертні згадки) \$350.00

Усі разом \$425.00

В десяту сумну річницю відходу у вічність

НАШИХ НАЙДОРОЖЧИХ

**БЛ. П. ТАРАСА ГРУШКЕВИЧА,
БЛ. П. ОКСАНИ ГРУШКЕВИЧ,
БЛ. П. МОТРИ ГРУШКЕВИЧ-БІГУН**

складаємо \$50.00 на пресовий фонд "Юнана" — на спомин про Них!

Вдова-мама і тета Ірина Грушківч,
сини й брати: Володимир Грушківч
і Ярослав Грушківч з дружиною Мартою.
(США)

Замість квітів на могилу Покійних:

**св. п. пл. сен. МИХАЙЛА РУДНА,
св. п. пл. сен. ІВАНА МРИЦА,
св. п. пл. сен. ВЯЧЕСЛАВА ВАЩЕНКА,
св. п. пл. сен. ОЛЕКСАНДРА КУЛЬЧИЦЬКОГО**

учасники 13-ого Крайового Пластового З'їзду в Німеччині
склали 300.00 НМ на видавничий фонд пластових журналів.

Замість квітів на могилу в першу сумну річницю відходу у вічність Нашої Найдорожчої Дочки і Сестри

св. п. ІРИНИ ПРОКОП з дому ГОЛОВАТОЇ

складаємо \$20.00 на дарункові передплати для дітей в Аргентині.

**Стефанія Головата — мама (Ньютон, США),
Мирослав Головатий — брат з родиною
(Торонто, Канада).**

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. проф. МАРІЯНА ДУБА

склали на пресовий фонд "Юнана" по \$20.00 — П. Гордійчук, І. О. Руденські; по \$10.00 — І. Грушківч, М. Я. Сидір; по \$5.00 — М. Р. Грабець, В. Полянська, С. Телішевська.

Разом: \$75.00

Шановній Дружині Покійного — Пані Олені Дуб (Ньютон, США) складаємо вислови щирого співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу

СТ. ПЛ. ТЕОДОРА СОКОЛА, ОХ,

що тан передчасно і несподівано відійшов на Вічну Ватру

25 дол. на Пресфонд "Юнана" складає
50-ий Курінь УПЮ-он ім. Оксани Лятуринської
у Вашингтон, США.

Замість квітів на могилу

бл. п. ЯРОСЛАВА ЧАПЛИНСЬКОГО,

довголітнього члена Пластприяту, який відійшов у вічність 21 січня 1980 р., склали на пресовий фонд "Юнана": по 10.00 австр. дол. — Родина С. Василюк, пл. сен. В. Матіяш, родина Й. Чернета, пл. сен. Р. Теодорович; по 5.00 австр. дол. — ст. пл. Д. Гарасимів, ст. пл. А. і Н. Крущко, п. І. Мирон, пл. сен. В. Спесивий, панство Р. і М. Стеткевичі; 4.00 австр. дол. п. П. Середюк; 3.00 австр. дол. пані О. Дмитрик; 2.00 австр. дол. пані Галина Кузьма.

Разом: 74.00 австр. дол.

Вельмишановній Дружині Покійного — Анні, Синам: Юрієві й Олесеві та Дочці — юначці Вірі — складаємо вислови глибокого співчуття.

Члени Пластової Станиці у Сідней.

Десять років тому, 16-го жовтня 1970 р.
відійшов на Вічну Ватру

пл. сен. РОМАН САСЕВИЧ

пластове псевдо "Сойка", довголітній виховник пластового новачства, вчитель школи українознавства в Чикаго, прихильник пластової преси, впродовж усього свого життя — Пластун.

Вшановуючи його пам'ять у цю річницю складаємо 100 дол. на пресовий фонд "Юнана", а 100 дол. на п'ять дарункових дво-річних передплат для незаможних юнанів/юначок. Водночас складаємо 200 дол. на пресовий фонд журналу "Готуйсь".

Юрій і Олес Сасевичі, Ліда Сасевич-Риндин,
Вашінгтон і Чикаго

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ "ЮНАНА", (що вплинули до 30 серпня 1980 р.)

1. пл. сен. Богдан Гаврилишин, Женева, 3 передплати;
2. Стефанія Головата, Кентон, США — 1 передплата для юначки в Аргентині;
3. Мирослав Головатий, Торонто, Канада — 1 передплата;
4. о. Р. Гоменко, Гафффорд, Канада — 1 передплата для незаможних в Європі;
5. інж. М. Строкон, Стратфілд, Австралія — 1 передплата для Аргентини;
6. Олександра Фотій, Ормставн, Канада — 1 передплата;
7. інж. Ю. Шилевич, Лідномб, Австралія — 1 передплата для Аргентини.

Разом 9 дарункових передплат.

Усім жертводавцям щиро "Спасибі"!

CHOLKAN

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5559

4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

З нагоди 31-ої Великої Ради, яка відбулася на пластовій оселі "Бобрівна" в дні 20-22 червня 1980 р., 25-ий Курінь УСП-ів "ЧОРНОМОРЦІ" пересилає \$25.00 на пресовий фонд пластового журналу "Юнан".

Рівночасно Курінь складає подяку Проводові оселі "Бобрівна" за дозвіл вживати оселю на Раді.

З пластовим привітом "СНОБ"!

ст. пл. Віктор Лапичан — курінний скарбник.

З приводу радісної події — вінчання дочки
ст. пл. МАРТИ СОБЕННО з ст. пл. ВАСИЛЕМ СИЩИКОМ
17 травня 1980 р. в Буенос Айрес — 50 дол. на пресфонд
"Юнана" склали

Батьки Молодої В. і Р. Собенни.

Албанська Станиця переслала на пресовий фонд
"Юнана" \$50.00 — частину з одержаного датку на Пласт
від

д-ра ЛОРЕНЦА АЙЗЕНБЕРГА.

Щиро дякуємо за пам'ять про Пластове Видавництво!
Адміністрація

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1321-23 West Lindley Avenue
Philadelphia, Pa. 19141

НАШІ УСЛУГИ:

- Даємо моргеджі на догідних умовах сплати;
- Платимо високі відсотки від ощадностей і сертифікатів;
- Видаємо подорожні чеки і грошові перекази;
- Уділяємо безкоштовно фахові і правні поради.

ГОДИНИ ПРАЦІ:

кожного дня від 9-ої ранку до 3-ої по пол.,
в п'ятницю до 7-ої год. вечора.
Тел. Щадниці: (215) 329-7080-81

Наше гасло: З громадою і для громади!
Наша девіза: Сумлінна і фахова обслуга!

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ
ПЛАТИМО 6%
- ЦЕРТИФІКАТИ ЗАРОБЛЯТЬ
ВІД 6 1/2 до 9%

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластун і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

„ПОСІПНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО“

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
„Юнака“:

„Yunak“ — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 4V7 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкерня
КИЇВ**

виконує
всі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні
запрошення
- фірмові
друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 537-5572

2466 DUNDAS St. West, TORONTO, ONT. M6P 1W9

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням якогось напрямку”, —
наже Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

БОРСУК

ІЖАК

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передпла-
чуйте свої журнали!

КАЖАН

БОБЕР

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

САЙГАК

ЛИС

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

**КРАМНИЦЯ
ПЛАСТОВОГО ПОСТАЧАННЯ ПЛ. СТАНИЦІ ТОРОНТО**

Має на складі

**ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УСІХ ПЛАСТОВИХ УЛАДІВ
ХУСТКИ, ПОЯСИ, ВСІ ВІДЗНАКИ ПЛ. ПРОБ,
ЛЕЛІЙКИ, СВИСТКИ, КОМПАСИ, БЕРЕТКИ,
ПЛ. ПІДРУЧНИКИ**

2199 Bloor St. West M6S 1M2

Пл.станіцям при замовленні відзнак на суму
понад \$25. — даємо 10% знижку.

Нове на полицях: гаптовані відзнаки вмілостей для УПН
відзнаки: подані на обкладинці, ціна по \$2.50, інші — \$3.00.

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ